

A'

TSASZÁRI ÉS KIRÁLYIFELSÉG'
ENGEDELMÉVEL.

Nro. 45.

Költ Bétsbenn, Sz. Iván Havának (Júniusnak)
6-dik napján 1800-dik Elztendőben.

Béts

Haditárnokmester Báró Kray', és Lovasság'
Generálissa Melas' Tudósításait; Június 4-di-
kén közlötté a' Hadi Cancellária, a' Bétsi német
Újságnak az nap költ darabjában.

Báró Kray Tudósításai ezek:

Blankenstein Huszár Regimentjebéli Pro-
hászka Oberster, Augsburgtól Máj. 28-dik est-
vén vizsfa-nyomattatván a' Frantziák által:

A a a

ezeknek két ezer embere bé-rontott Augsburgba. — Mihelyt B. Kray ezt megértette: azonnal Gróf Meerveldt Generálist, két Lovas Reg—ekkel Augsburg vidékére küldötte; 's Gróf Sztáray Haditárnokmester' Seregofztályaát is, öt gyalog Batalionokkal, 's tizenkét Svadron Lovassággal szaporította; hogy Gr. Sztáray is feles számú csoportokat küldhessen Augsburg felé; 's az ellenséget oldalról ijéztgethesse."

„Mier nevezetű Lovas-Kapitány, ki már több vitéz tetteiről esméretes, Máj. 25-dik napján, reggeli hat órakor, rá tsapott a' Donaueschingeni frantzia Örizetre, 's el fogta belölök a' Komendánst, két Komiszfzáríusokkal, hat Tisztekkel, és mintegy százötven alsóbb rendű Katonákkal egyetemben; 's a' többeket, Schafhausen felé kergette."

Melás' Tudósításai:

(A' Tudósításokban elő-forduló hely-nevek, nagyokb részént ki vagynak tévé, az általunk le-küldött Olasz Ország' Mappáján is, úgymint: Sospello; Tenda; Cuneo; Ivrea; Cenis hegye; Exiles; Gotthard' hegye; Carignano; Doria vize; Genova. — A' mely helyeknek nintsenek fel-tévé a' neveik, lehet képzelni azoknak is a' fekvését könnyű móddal, említett Mappánkon. T. i. Limon, Tenda és Cuneo között fekszik; Savigliano, Cuneo és Turin között; Romagnolo, Mediolánum és Turin között, feljebb, Észak felé.)

„Május' 19-dikén Sospellóba érkezett vala Nizzából L. G. Melas; és Máj. 20-dikán Sospel-

lóból Tendába; hová következő értelmű, Tudósítás érkezett hozzá, F. M. L. Elsnitz-től, ki a Vár vizénél (Nizzán túl Napnyúgot felé) maradt egy Seregoftályunkkal:

„Az ellenség, Máj. 18-dik éjtszakáján, négy Fél-Brigádjával által jött a Vár vizén; 's két Fél-Brigádai által, a mi Korpusunk' bal szárnyára vigyáztatott; a' más kettővel pedig Seregoftályunk' dereka felé elébb nyomúlt, 's Oranien nevet viselő Regimentünket, a' Weissenwolf Gránátéros Bat—jával egyetemben meg-támadta: de visszsa-veretődött a Vár vizéhez, érezhető veszteséggel: melly még nagyobb lett volna; ha a' meg-futamodott Frantziák, a' Vári hídjak' sántzának, 's a' Vár vize' túlsó partjára is ki-szegezve lévő ágyúiknak árnyékában óltalmat nem találtak volna.“

„Máj. 21-dikén, Limonba és onnet Máj. 22-dikén Cuneoba érkezett Melás, a' hol, t. i. Cuneoban értette, Génua Városa eránt: hogy abban háborogni kezdett a' nép, minekutánna az Anglusoknak számos bombáik, 's más ágyúgolyóbisaik rontottak be a' Városba: hanem Fr. Fő-Vezér Massena, leg-ottan nevelte a' belső Strázsái' számát, 's tulajdon személlýének bátorsága végett, négy Gránátéros Bat—okat állított ki, a' szállása' (quártéllya) eleibe. — Az eleségbeli szükség is azomban, óránként nevededett a' Városban, melyből ugyan azért feles számmal is szökdöstek ki a' fr. Katonák; 's ugyan a' szükségre nézve, maga Massena, még Máj. 17-dikén mind el botsátotta az el fogott Tisztjeinket, becsületjekbe kötött fogadássokra, 's hogy az el

X a a a

fogott Köz-embereinket is mentől elébb ki fogja adni: meg-izente Gottesheim Generálisunknak.“

„Máj. 23-dikán Savigliánóba érkezett a' L. G., Cuneoból, 's a' mint Savigliánóból írta, más nap Turinba szándékozott. Írta azt is: hogy az ellenség, a' Pedemontziumi földön, nevezetesen az Aostai völgyben, Ivrea Városának kapuiig hatott: de még akkor: mind a' Városa mind a' kis Vára Ivreának (melly mintegy nyóltz óránnyira esik Turintól Észak és Napkelet között) a' mi kezünkben volt; és Debriey Generálisunk Ivrea megett állott a' Brigádájával; F. M. L. Gróf Hadik pedig, két lovas Regementekkel (Bellinzona felől) Romanóig nyomúlt elő, (melly helység mintegy tizenegyz óránnyira esik Ivreától Észak és Napkelet között) olly parantsolat mellett: hogy ha a' környülállások úgy kíváunák, vegye magához nevezett Generálmáiorunkat, és segítse.“

„A' Cenis hegye 's Exiles felől is történtek elébb nyomulásai az ellenségnek; de a' mellyeknek semmi foganatjok nem volt: ellenben a' Gotthard 's a' Simplon hegyei felől; még semmi ellenséges mozgások nem vevődtek észre.“

„Carignanóból (melly, négy óránnyi formán esik Turintól Dél felől) írta L. G. Melas Máj. 24-dikén; hogy az ellenség, mind elébb elébb nyomúlt az Aostai völgyből, 's a' Doria vize' folytában; és hogy Kinszky Ferentz Regementje, minekutánna három óráig állott volna ellent Ivreából vitézül az ellenségnek, visszavonta onnét magát, a' mint parantsolatja volt, 's egygyesült Hadik F. M. L.—al.“

„Génuát Máj. 20-dik éjtszakáján újra vitták az Anglusok, minden Saluppjaikból és bombahányó-hajójaikból igen derekasan 's foganatosan, 's azon éjtszaka, lámpások' világánál el vették az ellenségnek egy gallyáját, 's ágyús-salupját.“

Az Úl'm Város a alatt fekvő táborból Máj. 18-dikán költ Levélnek folytatása:

(A' Levél elein fel-jegyzett napot, úgymint: Ápr. 25-dikét, így kell változtatni: Ápr. 26-dikán.)

„Minekelőtte a' Május' első napján történt hadi dolgok' le-írásába kezdenék: el nem melőzhetem B. Mészáros Lovas Regimentjebéli Fő-Hadnagy Pozsgai Úrnak különös vitézségét. A' dolog így történt: Ferdinánd Fő-Hertzeztől, Wolf nevezetű Kapitány Úrnak parantsolatja lévén, hogy a' Benyovszky Reg—éből egy Kompániával, és két ágyúval a' Seebrucki hidat védelmezze: ezen Kapitánynak segítségére vőlt rendelve Pozsgai Főhadnagy, a' Mészáros Hufzárjainak egy szakaszával. Wolf Kapitányra reá ütött az ellenség nagy erővel. Mindjárt a' tusakodás elein, meg-sebesedett a' Kapitány Úr. Kompániájából egy rész el hullott, a' többi pedig fog-ságba esett. Pozsgai Hadnagyot is szorongatta vala a' számos ellenség nagy agyarkodással: de ez a' tüzről pattant Vitéz, úgy tsapott közzé az ellenségnek, hogy abból sokakat földre terített, jó tsomót el is fogott; Wolf Kapitányunkat, a' népével 's két ágyúival egyetemben meg-szabadította; 's egygyesítette magát, az éppen segítségére sietett Svadronyos Kapitánnyával Jobbágyi Úrral, a' ki két egész napokon által, Ferdinánd Főhertzeg és

Gróf Gyulay Generálisok' Brigádái között az egygyesülést fenn-tartotta, ámbár szünet nélkül alkalmatlankodott néki az ellenség. Jelesen megkülönböztették Magyar Lovassaink között magokat Figlároovits és Tót Káplárok; 's Köz-ember Gulyás Mihály, kik mind hárman emlékeztető-érdem-pénzre is méltóknak ítélődnek."

Máj. 1-ső és 2-dik napjain: — „Seregünk, Engen Városa' vidéke felé nyomúlt Május' első napján, a' hol más nap meg is telepedett. Ferdinánd Főhertzeg' kormányozta a' Sereg' utolsó szakaszát (Arriergárdát); melly is Riedesching táján állapodott meg, és így, Seregünk' megtelepedésére 's az ellenség fekvésére nézve, jobb szárnyát formálta Armádiáknak. Ott, mindjárt ezen Brigádából, a' Mészáros Huszárainak egy Svadronyos Kapitánya Baró Kemény parancsolatot vészén, hogy Svadronjával, Tengen erányában elébb nyomúljon, 's vigyázzon az ellenségnek minden mozgásaira. Alig érhetett ki rendelt helyére; már azonnal tette a' jelentést: hogy két tsapat ellenség indúlt ellene ágyúkkal: melyet azomban másfél óráig vitézül fenn tartóztatott, 's akkor, segedelmére érkezvén az egész Regiment, diadalmasan vízfza-vert. Az általa el fogattatott Frantziák között egy Stabális Tiszt is vagon."

„Elébb mint sem az Engeni nagy és hofz-as hátráról szóllanék: egy hív Író kötelességéhez képest, ki az érdemeket magok valóságában minden részre-hajlás nélkül kívánja elő-adni, feljegyzem itt, egy közönséges betsben 's kedveség-en lévő Bajnoknak, a' Mészáros Huszár Reg—

ebéli Krizsár Svadronyos Kapitánynak ditső tusakodásait: Gróf Nauendorf F. M. L. Ofztálya-hoz, 's nevezetesen ezen Ofztálynak Hertzeg Rosenberg vezérlése alatt lévő Brigádájához lévén rendeltetve a' nevezett Kapitány Úr, azt a' parantsolatot vette, hogy Mühlhausen körül tartsa szemmel az ellenséget. Oda érkezvén, egy egész frantzia Divíziót talált tsata-rendben. Alkonyodott vala már az idő, 's az is nehezítette a' munkát. A' mit itt Krizsár Kapitány elkövetett: az, tsupán egy olly értt hadi észtől, 's bátor szívtől telhetett ki, mint az övé. Tso-mókra fel-ofsztja maroknyi népét. Meg fúvatja a' trombitát; 's nem telt bele több egy két óránál, hogy az ellenséget ki-szorongatta tanyájából, 's azt egészfzen el-foglalta. Más nap (ez már Május' harmadika volt), F. M. L. Nauendorf, egy erős Tsapatot öfzfze-állít, Gen. Rosenberg' kormányozása alatt, meg-parantsolván a' H—gnek, hogy kémlelné meg az ellenség' fekvését 's erejét. Az Elő-szakaszát említett Ofztályunknak (az Avángárdát) Krizsár Kapitány vezette. Nem meszszire haladtak vala még, hogy már ott is tsata-rendben találta az ellenségnek egy feles számú Ofztálya-t, sőt a' Kinszky Dragonyossai már üzőbe is voltak akkor véve. Ezt meg-látni, és leg-ottan közzé vágni az ellenségnek, egy volt a' magyar lelkű Krizsár Kapitánynál. Egynehány Generálisaink voltak szemlélői bajvivásának, mellynek szerentsés ki-menetele a' vala, hogy az ellenség egészfzen kiverődött a' helyéből. Azon napon még három-szor tusakodott az ellenséggel, mindenkor győzedelmesen. Nagyon kölfönt Gen. Rosenberg,

ezen derék Hazánkfiának különös vitézsége' remekjeit, mellyeknél szebbeket, meg-vallotta, hogy nem várhatott. Azokban mutatott jeles maga vi-seletéért név szerént dítsérődik Sismits Al-Káplár. Szibert Főhadnagy Úr, sebet kapott; de nem veszedelmest."

„Most jövök már arra a' szörnyű és borzasztó emlékezetű napra, Május' 3-dikára, a' melyen, Engen Városának négy óránnyi járó föld-nél nagyobb ki terjedésű vidékein, reggeli heted-fél órától fogva, estvéli tíz óráig tartott szaka-datlanúl, olly kemény és véres viadal, melynek mássára, még a' leg-idősebb hadi emberek sem emlékeznek. Iszonyodás volt mefsziről is látni 's hallani azt a' földet reszkettető dörgésű tüzelést, melynek kivált estvéli hat órától fogva tízig, nem volt szünete. Az ágyú golyóbisok' zápora nem másként omlott,

Mint a' mikor a' Hegyeknek öbliből meg-indúlnak A' sebes árvizek, 's szörnyű rohanással zúdúlnak, 'S el seprik a' kövér vetést, a' gyönyörű mezőket, 'S ragadják a' gyökerestől ki-szaggatott erdőket.

„Az egymásra tört Felek közzül egygyik se' akart mottzanni a' helyéből, tsak egy talpallat-nyira is. Olly nagy maga el-szánásával tusako-dott mind a' kettő, mintha parólaúl lett volna ki-adva: Győzni vagy halni; avagy mintha már mindenik Fél olly indulatú meg-győzettetettnek tartotta volna magát, mint a' kikiről mondatta Virgilius Eneással:

Meg-győzttek' egy reménysége ez, hogy nints több Reménység.

(Una salus victis, nullam sperare salutem.)

„Mind a' két Fél meg-tartotta a' tusakodás' helyét: tsupán a'-jobb szárnyunk nyomúlt valamivel elébb, a' hol a' tűz is leg nagyobb volt. Ott Ferdinánd Főhertzeg, személy szerént kór-mányozott, és Mészáros Huszárjai, kiknek Meztelen kardjok' éle, tsillámlott gyors mar-kokban,

'S szikrádzottak a' halálnak menykövei azokban. hétzernél több húzomban viaskodtak azon a' napon. Tsak éjfél után, három óra tájban húzta magát Seregünk hátrább jó renddel, Liptingen felé.

Minden részre-hajlás nélkül írom, a' fogságunkba esett Frantziáknak önnön szája vallása szerént, hogy az ellenség' vesztesége kétszerte is meg-haladta a' miénket. Sok ezerekre meg általjában, a' két részről el hullottak 's meg-sebesedtek' száma. Özfze-vévén minden környü-lásokot, bátran lehet azt tenni, nagyítás nélkül, húsz ezerre.

Még némelly különös történeteket említek, Május 3-dik napja históriájának emlékezetes tárgyaiúl, mellyek között légyen az első, a' Mészáros Huszár Reg—ebéli Svadronos Kapitány Gróf Wartensleben' vitézsége. Ez az idejére nézve még Ifjú, de tapasztalására nézve idős Bajnok, midőn látná, hogy az ellenség, nagy erővel 's agyarkodással nyomja ki egy erdőből gyalogságunkat, és hogy a' Benyovszky Reg—ének egy Batalionja, ki nem állhatja már többé a' kemény tüzet; a' melly erdőt ha meg-tart-

hatott volna az ellenség; úgy, Ferdinánd Főher-
tzegek az útja el vágódott volna: ezt okosan
meg-fontolván Gr. Wartenslében, bátran és nagy
sietséggel le-szállítja Svadronjának felét a' lo-
vakról, bé-vezeti markolt karddal, trombita-har-
mogás és nagy láрма között az erdőbe; meg-tá-
mad két frantzia Batalionokat, mellyek bé-yet-
ték vala már oda magokat, 's ki-üzi. Az er-
dön túl, egy kis térség lévén, addig is mig
Wartenslében Kapitány Úr, lóra kaphatott a'
fél Svadronjával; Novák Hadnagy Úr, a' más
fél Svadronnal, keményen sarkalta az ellensé-
get: azután pedig Gróf Wartenslében, Bodná-
rovits Svadronyos Kapitány Úr, segítségével el
érvén azt, tsak nem egy lábíg mind le-szabdál-
tatta. Ezen tusakodásban sebet kaptak Faltán
és Turtsányi Hadnagy Urak; Abaffy Had-
nagy Úr fogságba esett, de a' mint Schafhau-
senből küldött Leveléből értjük, frissen vagyon,
minden seb nélkül. Novák Hadnagy Úr' mej-
jének a' bal részét egy kártáts-golyóbis érdek-
lette: de minden veszedelem nélkül. Ezen igaz
Magyar Vitéz, tizenkét sebeit, mint meg annyi
ditső tzi-mereit nemes bátorságának, számlálja
már a' mostanival, a' Török háborútól fogva.

Engen Városának jobb vidékét, melly Ried-
esching felé terjed, magas hegyek fedik. Ott
állott seregünknek jobb szárnya. Tudta tehát
az ellenség, hogy ha azon hegyeket egyszer el
foglalja, úgy, hátunkra jöhet, és útunkat el vág-
hatja: ez okon mindent el követett, hogy ere-
jének nagyobb részével fel-kaphasson az emlí-

tett magasságra. Már a' gyalogságunkat meg is fordította vala. De Nordman Oberstlieutenánt, a' ki kórmányozta, B. Meccsérinek sebbe-esésétől fogva Mészáros Hufzárjait, észre-vévén a' veszedelemet, Második Főstrázsamester Szentiványi Urat a' Divíziójával, nem különben Jobbágyi és Wartenslében Kapitányokat a' Svadronjaikkal, segítségére küldi a' gyalogságnak, melyet, nevezett Lovas Vitéz-Vezérink újra neki bátorítván, olly foganatosan vettek ismét az ellenségre, hogy azt, minden tüzeskedése mellett is meg-térítették, és ezernél többet le-vagdaltak közzüle; minthogy a' környül-állások úgy hozván magokkal, egynek se' adtak pardont. Háromszor víta az ellenség, az nap, három új sereggel, a' czélba vett hegyeket: de mind a' háromszor vízfőz-veretődött, igen nagy veszteségével. — Fő-Hertzeg Ferdinánd, nagyon magasztalta Nordman Oberstlieutenántnak minden rendeléseit; 's válogatott dicsérő szókkal köszönte meg Jobbágyi, Wartenslében, és Vrantsek Kapitány Uraknak vitézi magók viseleteket. Meg-dicsérte különösen Falatkai és Pozsgai Hadnagy Urakat is, és nyilván azt vallotta: hogy jobb Katonákat nem kívánhat Ő Felségének, a' Mészáros Hufzárjainál.

Ezen viaskodásokban, Mészáros Hufzárjainak nagy szomorúságára, Szentiványi Májor betses életének végét szakasztotta egy golyóbis: nem különben Kaurzini Svadronyos Kapitány Úrénak is. — Wartenslében Kapitánynak a' haja fonatékját el vitte egy golyóbis, de a'

nyakán, egy kevés daganatnál egyebet nem okozott. — Márjási Hadnagy Úr, tsak egy óránnyi fogságba esett: mivel abból, alkalmatossága esvén, maga magát ki-fzahadította.

A' Kupfer-obligátzió nevezet alatt esmeretes Státus-adósság-levelek, Ő Felsége' rendeléséből, által-adódnak a' Béts Városa' Bankójának, a' hová, bizonyos summa-pénzeket tartoznak még bé-adni a' Tulajdonosok, azon költsön-pénz summákhoz, mellyekről szólanak az említett adósság-levelek. Ezen tóldalék summa-pénzeket 1800-dik esztendő' Júníussának 15-dik napjától fogva, 1801-dik eszt. Februáriussának 15-dik napjáig kell bé-adni a' Bétsi Bankó' kasszájába.

Hadi Környülállások.

(Külföldi Újságok szerént)

1. Német Birodalmiak.

Münchenből, a' Baváriai 's Palatinátusi Választó-Hertzeg, Straubingba ment Május 29-dikén; a' Választó-Hertzegné pedig a' Gyermekeivel együtt, Anspachba.

Tudva levő dolog, hogy Hertzeg Conde' Serege Livornóba indúlt vala Német Országból, 's már közel vólt Velentzéhez, midőn parantso-
latot vett, hogy térjen visszsa Német Országba, a' hol ezentúl Báró Kray' Armádiájánál fog szolgálatot tenni. Ez a' Sereg, 3 ezer, némel-
lyek szerént pedig mintegy 6 ezer, többnyire Ne-
mes származású frantzia Katonákból áll. Sok

ízáz Máltai Vitéz van köztök; vagynak más Rend tízmet viselő sok száz más Vitézek is. Többnyire szép paripákon lovaglanak, szép kötösökben. Tettző magok viseletek által kedvességet találtak a' Velenczei földön.

(A' Conde Ház, egy a' Frantzia Országban uralkodott Burbon Háznak négy ágai közzül. Az a' Conde Hertzeg, a' kiről itt vagyon a' szó, 1736-ban született Aug. 9-dikén. Nagy vitézségét meg-ésmérik még a' Fr. Republikánusok is. Minekutánna szolgált volna az egygyesült Hatalmasságok' társaságában, a' fr. Republikánusok ellen: 1797-ben; Orosz szolgálatba lépett. A' Fia: Hertzeg Bourbon; ennek Fia pedig Hertzeg Enghien.)

2. Olasz Országok.

Lausannából, a' hol Buonaparte Carnottal és Berthierrel Máj. 16-dikán hofzfas hadi-tanátskozást tartott: Had-Minister Carnot vizsfatért Pári'sba; Berthier más nap, Walliserland felé indúlt egy Seregofztállyal; mága Buonaparte pedig a' nála tartózkodó Cisalpínus Kiköltözteteket Bellinzónán által a' Tessinó vize' folytában egyenesen Mediolánumba szándékozott, a' mint ígérte nékiek Dijonban vizsfavinni: 's ugyan azért már a' Tartalék-seregre Olasz-Országok nevezetet is ruházott; melynek elő-szakaszfa, Olaszokból áll, Gen. Lechi' vezérlése alatt.

A' Livornói Kikötőhelybe Máj. 14-dikén Galeatea nevezetű Nápolyi Fregát, egy Dániai

hajót vitt bé, a' melly, lövéshez való készü-
letekkel, puskákkal, és eleséggel rakva indult
vala Tulonból Génua felé. A' hajós-nép meg-
szabadította róla nagy ügygyel magát egy Sa-
luppon, 's a' Génuai Kikötőhelybe ment bé.

Málta Szigetének meg-vétele, még meg nem
bizonyosodott.

Ancóna Városából Máj. 9-dikén: — „Ez a'
Város, és a' Kikötőhely, még mindég a' Cs. K.
pártfogás alatt vagyon. A' révparthál fekvő Orosz
és Török hajók, nem sokára Corfu (Korfszika) Szi-
gete felé veszik útjokat, mihelyest öfzsze-gyűjt-
hetik a' még itt amott széljel lévő Muszka Kato-
nákat. Corfu, a' Muszkák 's a' Törökök hatal-
mában vagyon.“

Elegyes Tudósítások.

Az Angliai Ország-gyűlés' Alsó-Táblájánál
Jones nevű Tag, újra vittatta a' Békességet
Máj. 8-dikán: de 8 voksok állottak tsak a' sür-
getésére, 's 58-an mondtak ellene.

Az a' Hadfield nevű ember, a' ki rá lőtt
Máj. 15-dikén estvé az Angliai Felségre, már
meg lett idejű. Katona volt, és sebei miatt sza-
kaszította félbe a' katonáskodást; mellyeket ki-
vált a' fején kapott. Ezek okozzák, mihelyt
erős italokat iszik, eszének zavarodását.

Ama nevezetes Frantzia Ex-Vezér Dumou-
riez, Pétersburgból el-útazván a' tengeren, Lü-
beck Városán által Alsó-Szaxóniába érkezett.
Az Orosz Császárnál nehezen nyerhetett volt ez

a' különös sorsú ember eleinten audientziát, a' mint írtuk felölé: hanem annakutánn kedvességet talált; és egykor ajándékul két ezer aranyat is kapott: hanem tsak hamar ki-esett vízfzont a' kegyelemből, melynek jele az, hogy koránt sem maga jó fzántából hagyta el Pétersburgot; hanem mivel el parantsolódott.

(Dumouriez már most 62 esztendő. Katonai tálentominak sok jeleit adta: de azért nem reménylhetné ha mindjárt sürgetné is, hogy Fr. Országba vízfza-ereszfzék őtet a' mostani Igazgatók: mert nagyon meg-jegyéztette magát változó természetéről, ki is 1792-ben, Külső dolgokra ügyelő Minister korában, nagy Jakobínust játszott; 1793-ban pedig már, a' midőn Vezér vólt, az egész fr. sereget Pári's ellen akarta vinni, 's vitte vólna is, ha az előljáró Sereg-fzakasz Vezére Dampierre, olly erősen ellene nem állott vólna, hogy a' Seregnek Dumouriezhez viseltetett bizodalma, fzemlátomást hanyatlott, mellyet látván Dumouriez, bátorságosabbnak tartotta az el-fzökést. A' tulajdonképpen úgy nevezett Fr. Kiköltöztek (Emigránsok) se' szeretik másfelől Dumouriez-t, kiket főképpen egy munkájában sértett meg, melyben azt írta, hogy az ő fejére jutalom van fel-téve, 's azt a' jutalmat egy Emigráns akarja el kapni. Ezen panaszfzára Dumouriez-nek, azt felelte nyomtatásban egy Emigráns, hogy nagyobb útálat tárgyává tette magát Dumouriez az Emigránsok előtt; hogy sem mint ezek, valamelly figyelemességeket fordítanak az ő személfyére.)

A' Frantzia földre vízfőzta-tért néhai frantzia Vezér' Lafayette-nek György nevezetű Fia, már katonai szolgálatban vagyon a' Tartalék-sereg-nél, Al-Hadnagy rangal.

A' Pári'si Újságok írják: hogy ott egy gazdag ember halálra válván, minden vagyonját a' Pári'si szegényeknek hagyta, 's utolsó órájában így szólott egy magához hasonló gazdag emberhez: „Én mindent loptam. 's mindent vízfőzta-adtam; te, tsak félig ne kövess engemet.“

Velentzéből Máj. 18-dikán: — „Ma igen pompás Mise tartatott itten a' Sz. György Templomában (S. Giorgio Maggiore nevű Szigetben), melly Isteni-tisztelet alatt, a' Sz. Pápa, Cardinális Herzant, a' Szombathelyi Püspökségre méltóztatott fel-szentelni (consecrálni). Jelen voltak ezen igen sok Püspökök, Praelátusok, és a' Sz. Pápanak számos Udvari Tisztjei. — Maga Ő Szentsége, hathatós beszédet tartott ez alkalmatossággal. Bétsbe indul innét Card. Herzan.“

Ugyan onnan Máj. 14-dikén: — „Ma, Hertzeg Conde, a' Fiával, és Unokájával egygyütt, a' Sz. Pápanak tiszteletére volt. Ő Szentségének Udvari Tisztjeitől 's egyéb Méltóságoktól, fényes pompával fogadódott. A' Sz. Pápa' eleibe érven, lé borúlt mind a' két térdjére, hogy Ő Szentsége' lábát meg-tsókolja, de Ő Szentsége maga méltóztatott abban meg-akadályoztatni a' Hertzeget. Azután ezen Királyi Hertzegek, titkos audientziát tartottak Ő Szentségénél.“